

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za tuzemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Največji naš problem

Te dni je objavil dr. Dragomir Čosić znani naš strokovnjak, statistične podatke o razdelitvi zemlje v naši državi. Podatki so posneti po rezultatih uradnega popisa iz leta 1931. in jih je treba torej smatrati za uradne in merodajne.

Na podlagi teh podatkov lahko rečemo, da je Jugoslavija država

malih kmetov

z res tako majhnim premoženjem, da od njega ni mogoče živeti.

Le pogledimo! Pri nas imamo skupno 671.865 kmetijskih gospodarstev, med temi pa je tretjina takih, ki premorejo manj kakor 2 hektarja zemlje. Druga tretjina, torej 676.284 kmetijskih gospodarstev, premore po 2 do 5 hektarjev, a komaj tretjina kmetov, 637.576 po številu, ima po več kakor 5 hektarjev, je mogoče reči, da ji je zagotovljen življenjski obstoj.

Če računamo, da ima pri nas kmetijska družina povprečno po 5 članov, spoznamo, da

7 milijonov kmetijskega ljudstva

živi v najtežjih razmerah in z najmanjšim izgledom na zaslužek v sedanjosti ter z ne dosti upanja, da bi se v bodoče položaj kaj izboljšal. Če poleg tega še upoštevamo, da se kmetijska posest bolj in bolj drobi, da se prebivalstvo na kmetih vedno bolj množi, ker ne dobi druge zaposlitve in se torej ne more izseljevati, tedaj se nam za našo vas v bodočnosti razgrne kaj črna in nevesela slika. To je slika obubožanja naše vasi, ki se s tem pogreza v proletarij!

Razdelitev zemlje

se nam pri nas pokaže v tehle številkah:

Manj ko pol hektarja premore 158.904 gospodarstev, to se pravi 8% vseh kmetijskih gospodarstev. Ti najmanjši kmetje skupaj le 43.410 hektarjev zemlje; 175.532 gospodarstev, torej 8,8%, premore po pol do enega hektarja zemlje, kar da skupaj 135.760 hektarjev; 337.429 gospodarstev, 17%, ima po en do dva hektarja ali vsega skupaj 514.372 hektarjev zemlje; 676.284 gospodarstev, 34%, premorejo po dva do pet, oziroma vsega skupaj 2 milijona 287.570 hektarjev; 407.237 gospodarstev, 20,5%, imajo po pet do deset hektarjev, oziroma vsega 2 milijona 873.155 hektarjev zemlje; 174.063 kmetij, 8,8%, premore pa 10 do 20, oziroma skupno 2 milijona 380.826 hektarjev; 49.314 kmetij, 2,5%, ima po 20 do 50, oziroma skupaj 1 milijon 388.570 hektarjev zemlje; 5156 kmetij, komaj 0,3%, premore po 50 do 100, oziroma 338.076 hektarjev zemlje skupaj; 1099 gospodarstev ali 0,1% ima po 100 do 200, oziroma vsa skupaj 147.868 hektarjev zemlje; 494 veleposestev ima po 200 do 500, ali skupaj 146.549 hektarjev zemlje; 208 jih ima nad 500 hektarjev, oziroma skupaj 389.824 hekt-

arjev zemlje. V celoti je torej pri nas 1 milijon 185.725 kmetijskih gospodarstev in premorejo vsa skupaj 10 milijonov 645.980 hektarjev zemlje.

Ta neugodna razdelitev zemlje zahteva seveda smotreno gospodarsko politiko, ki mora biti hkratu tudi naša najvažnejša socialna politika. Saj je tudi agrarno reformo v prvi vrsti narekovala nujna potreba, da se dosežejo tehtne spremembe v razdelitvi zemlje v osvobojeni Jugoslaviji.

Agrarna reforma

je po povprečni cenitvi povečala zemeljsko posest kakima dvema milijonoma najmanjših kmetov. To je bilo drugo veliko delo osvoboditve našega naroda iz oklepa zgodovinske socialno-gospodarske krivice, ki jo je storila našemu narodu nekdanja tuja oblast.

Že takoj skraja je bilo jasno, da agrarna reforma sama ne bo rešila celotnega našega socialno-ekonomskega problema. Za to je potrebna pametna gospodarska in socialna politika. V prvi vrsti je treba vsestransko pospeševati kmetijsko proizvodnjo, podpirati industrializacijo in skrbeti za socialno zaščito naše domače delovne sile, kmeta in delavca, ki morata prodajati svojo delovno moč, če hočeta živeti. Mesto tega je bilo pri nas doslej le polno lepih besedi o skrbi za kmeta, v resnici pa ni bilo nič storjenega zanj — ali vsaj sila malo. Pač je vse demagoško kričalo proti kapitalu, medtem ko so delovne množice zaman hrepenele po delu in zadostni socialni zaščiti, ki naj bi varovala vsaj njihove glavne življenjske interese.

Dr. Čosić pravi: »Samo industrializacija države lahko sprejme strahotno veliko število obubožanih podeželskih ljudi in jim da kruha, na drugi strani pa je najboljša pomoč in opora v zdravem zadružništvu vseh vrst, ki edino lahko pomeni rešitev iz bede za tiste, ki ostanejo na vasi.« To je suha resnica in tako je tudi treba delati in, seveda, pri tem skrbeti za popolno zaščito v industriji zaposlenih domačih delovnih sil.

Statistični podatki o razdelitvi zemlje imajo poleg tega še velik političen pomen. Iz njih se nam namreč pokaže, da so glede tega razmere najslabše na Hrvatskem. V primorski banovini ima n. pr. 111.718 kmetij skupno samo 180.324 hektarjev zemlje, to se pravi, da premore 86,4% kmetijskih gospodarstev po manj kakor pet hektarjev. Podobne in le neznatno boljše so razmere v savski banovini, kjer je 75,9% takih malih kmetov, ki ne morejo na svoji zemlji — kakor pravimo mi — ne živeti ne umreti.

Pri nas v Sloveniji je razmerje tako, da ima 57,4% kmetijskih gospodarstev skupno komaj 13,2% slovenske zemlje v svoji lasti. Če upoštevamo okolnost, da je Slovenija gorata, v kraških predelih malo ali sploh nerodovitna, potem

brez nadaljnjega razlaganja in utemeljevanja takoj lahko vidimo, v kakšnih razmerah živi slovenski kmet, zlasti mali kmet, oziroma bajtar, številčno najmočnejši predstavnik naše vasi!

Medtem pa, ko so na Hrvatskem in v Sloveniji gospodarske in socialne razmere za kmetijski živelj tako trpeke in mrke, rešujejo tu in tam mnogi politiki le državno pravna vprašanja, kakor da kmet ne živi od svojega bridko prisluženega kruha, ampak od vsake besede, ki pride iz njihovih modrih ust.

Naše največje narodno vprašanje pa je danes rešitev iz sedanje gospodarske in socialne bede. Samo tisti politiki in tiste struje, ki bodo doumele to veliko nalogo in se je lotile z vso verno, požrtvovalnostjo in vztrajnostjo, bodo zaslužile res ime pravega ljudskega gibanja, samo tiste bodo koristile narodu in državi. Slovensko kmetijsko gibanje že od svojega početka naglašalo to veliko nalogo in zastavlja vse svoje sile za nje najboljšo in najhitrejšo rešitev. Kar je kje zdravih in res tvornih sil, vedo, kje jih čaka hvaležno torišče in poštena, res bratska roka, pripravljena za složno, skupno delo. Čas hiti in dozoreva, zato pa je vsako odlašanje in oklevanje gorje na glavo tistega, ki ga zagreši. Vprašamo le, kdo si upa prevzeti tako odgovornost pred narodom in zgodovino, ki bo nekoč sodila brez protekcije in brez usmiljenja?!

(Po »Jugoslovenskih novinah«.)

Drag abesinski šport

Ze za časa vojne v Afriki so mnogi mednarodni glasovi naglašali, da pomeni Abesinija za Italijo pridobitev, ki jo bo morala slednja vsekakor drago plačati, preden bo imela od nje kaj dejanske koristi. Te napovedi se sedaj uresničujejo. V proračunu za kolonije je letos zopet vnesen znesek poldruga milijarde lir. Toda to ni dovolj. Odkar je Italija zasedla Abesinijo, so mogli tej redni letni postavki dodati še marsikakšen visok znesek. Tako je uradni list prinesel že dva dekreta, ki se nanašata na izdatke za italijanske kolonije. Za prispevek k proračunu Abesinije je določeno za 6 let vnaprej vsako leto po eno milijardo italijanskih lir. Poleg tega sta določeni še nadaljnji 2 milijardi lir letno — tudi za šest let vnaprej — za javna dela v Abesiniji. Iz tega je razvidno, da mora Italija poleg rednih vsakoletnih postavk za kolonije dodati izredne še za Abesinijo v znesku 3 milijard na leto, kar bo dalo v predvidenih šestih letih skupaj 18 milijard lir. To je ogromna investicija kapitala, ki bo, po mnenju tujih časopisov, ostal nerentabilen.

Po teh glasovih pomeni torej Abesinija vsekakor za sedanjost in tudi bližnjo bodočnost kaj drag šport, ki zahteva obilo gmočnih in tudi krvnih žrtev.

Čemu gonja proti Kmetijski družbi?

Pod tem naslovom je priobčil tovariš dr. Srečko Goljar v »Kmetovalcu« vsega uvaževanja vreden članek, katerega radi zanimive vsebine tudi mi dobesedno prinašamo. V članku stoji zapisano:

»Naše podružnice in posamezni člani dobivajo, nekateri iz Beograda, drugi iz Kamnika, tretji od drugod po pošti v zaprtih kuvertah letake, ki jasno kažejo naklep, škodovati Kmetijski družbi čimveč in s kakršnim koli sredstvom. Letak, pisan na slabem, kakor za okrožnice pripravljenem papirju, vsebuje težke žalitve posameznih članov glavnega odbora in vodilnih uradnikov Družbe.

S pomočjo sodišča in drugih oblastev se bo gotovo posrečilo najti človeka, ki nima obraza in ki se peča s tako grdo, zahrbtno in vse obsojbe vredno gonjo zoper Družbo.

Na rešitev pa ne moremo čakati, ne da bi že prej opozorili na to početje svoje članstvo. Je pravilo, da vsako preganjanje povečava delavnost in požrtvovalnost in zato ni niti najmanjšega strahu, da bi gonja pri treznih in poštenih ljudeh imela kak škodljiv uspeh. Nasprotno!

Toda težišče je še v drugem namenu. Namen imamo poudariti, kako bridkim izkušnjam so izpostavljene vse resnične kmetijske gospodarske organizacije.

Nihče ne sprejema rad pod streho ubijalcev. Toda požigalec je najbolj zaznamovan v vaši. Ti letaki pa očitno spričujejo, da se je nekdo pripravil na poskus popolnega uničenja Kmetij-

ske družbe. Povsod se podtika ogenj, povsod se pritaženo prisluškuje, ali bo zagorelo.

V vsakem poštenem človeku vzbuja to početje gnus.

Vemo, da bo članstvo družbe, naj je že kakršnega koli političnega prepričanja, povsod poteptalo podtaknjeni ogenj. Saj vendar nikomur ne želite, da z zločinsko roko seže pod sleme Vaše strehe!

Glejte, tu pa se nekdo s pomočjo tiska plazi v ostrejšo stavbo, ki ste jo vsi gradili, varovali, vsi se trudili zanjo! Rad bi videl, da se pred njegovo temno brezvestnostjo zruši, kar je ponos trdih žuljev in vestnega dela.

Zaslepljenost.

In kakšen odgovor bomo dali?

Vsak član naj se vpraša, ali je storil za Družbo samo to, kar je moral storiti, ali to, kar je mogel? In kdor ni, naj sklene, da bo odslej povsod in vsakomur priporočal Družbo kot vrhunjčo slovensko kmetijsko-gospodarsko organizacijo, v katero naj vsak gleda z zaupanjem in za katero naj vsak dela z veseljem, odločnostjo in požrtvovalnostjo.

Ob trdni volji in zavesti članstva se bodo razbili vsi taki nizkotni poskusi. Glejte nanje, kakor gledate na tiste, ki hočejo z ognjem izkazovati dobroto kmetiskim domovom. Tisti pa, ki jim noga pred ničemer ne obstane, naj vedo, da pogine od meča, kdor se z mečem igra in da bo od ognja pokončan, kdor ga kliče na druge.

Sramotni žigi in pečati

Zadnji teden je bila naša domovina doslovno preplavljena z nizkotnimi, prav razbojniškimi zločini. V Sv. Bolfenku pri Mariboru je bil iz maščevanja na okruten način umorjen gradbeni tehnik in polir tvrdke Tönnies Stane iz Št. Vida nad Ljubljano.

Razen njega so podivjanci usmrtili tudi 24letno magistratno uradnico Milko Gorupovo iz Maribora — brez vsakega vzroka in samo zato, ker je slučajno bila v Gorupovi družbi.

Oblast je zaprla že več krivcev, ki so že priznali svoj zločin. Med njimi so delavci Bevardi, Sajtegel in Šega, ki sicer skušajo glavno krivdo valiti drug na drugega, vendar se zdi, da so enakovredni bratci.

Poleg tega zločina, ki je razburil vso Slovenijo, se je dogodil drug surov zločin na Krškem polju.

Ko so šli v ponedeljek teden zjutraj okoli pol ene neki ljudje po polju, so našli na občinski poti, ki se odcepi med šolo in križem od bano-vinske ceste Krško—Sv. Križ, nedaleč od Velikega Podloga vsega okrvavljenega Franceta Tomažina iz Jelš. Obvestili so orožnike v Kostanjevici, ki so na vse zgodaj uvedli preiskavo. Mladeniča so našli mrtvega, ležečega na trebuhu. Istočasno, ko so iskali krivce, so orožniki obvestili o dogodku oblastva in zastražili kritično mesto. Opoldne je prispela iz Krškega komisija s sodnikom dr. Douganom, ki je izvršil ogled na kraju samem, nakar so truplo Franceta Tomažina prepeljali v mrtvašnico k nam v Leskovec. Tu je takoj opravil obdukcijo v navzočnosti sodne komisije videmski zdravnik dr. Jože Bogataj.

Orožniki so prijeli že sedem osumljencev, divjaški napad in uboj pa je izvršila neka fantovska družba v pijanosti. Deloma so že priznali strašno dejanje.

Medtem je mariborska policija osumljenca že izročila sodišču.

V Zagorju pa je nekdo ukradel s poštnega voza denarno vrečo. Škodo je moral trpeti čisto nedolžen uslužbenec, ki je bil poleg tega še v nevarnosti, da pade vsa teža suma nanj.

Končno se je oblastim posrečilo prijeli ne-

kega brezposelnega rudarja, ki se je po tej tatvini obnašal pregosposko in se tudi pri zaslišanju zapletel v taka protislovja, da se bo težko izmazal.

Človek se le čudi, kako je mogoče med tako vernim narodom, kakor smo katoliški Slovenci, toliko in tako grdih zločinov! Kakšna le neki mora biti vzgoja, da dopušča rast takim strupenim klicam?! Tukaj je polje, ki čaka delavcev!

Sodno zadoščenje županu Križnarju

Uradna revizija občinskega gospodarstva občine Stražišče pri Kranju se je vršila po odredbi banske uprave meseca januarja leta 1936. (entisočdevetstošestintridesetega) — torej po petindvajsetih mesecih — pa se je ta zadeva končala pred ljubljanskim okrožnim sodiščem z oprostilno razsodbo, s katero naj bi se dalo županu Križnarju popolno zadoščenje.

Na podlagi ovadbe banske uprave po reviziji poslovanja v občinski pisarni je Križnarja državno tožilstvo obtožilo utaje občinske imovine in potvorbe uradnih listin. Obtožbo je zastopal namestnik državnega tožilca g. Branko Goslar, zagovarjal je Križnarja dr. Marjan Zajec.

Obtožnica je trdila, da je revizija banske uprave, ki sta jo opravila revizorja Franc Selan in Stanko Rotar, ugotovila primanjkljaj, za katerega naj bi odgovarjal Križnar, ki je županoval v Stražišču v letih 1933 do 1935. V svojem zagovoru je župan Križnar vztrajal pri prvotni izpovedi, da si ni prilastil niti pare občinskega denarja, temveč je celo svoj denar zalagal za občino, kadar je bila občinska blagajna prazna. Od točke do točke je pojasnil nastanek vseh postavk v poslovnih knjigah, dopustil pa je možnost, da so bile knjige morda premalo skrbno vodene, ker je bil z delom sam preobremenjen, posebno od aprila leta 1934, ko je odšel iz službe občinski tajnik Bajželj. Revizorja sta izjavila, da je bilo poslovanje preveč domače, ugotovila sta pa tudi vknjižbe v znesku 11.000 din, ki so bile

vknjižene v škodo župana Križnarja. Številne priče so izjavile, da je Križnar na glasu poštenjaka in je izključeno, da bi si naklepoma prilastil občinski denar, kakor se mu očita, saj ima sam lepo premoženje.

Državni tožilec je po zaključku dokaznega postopanja še vedno vztrajal pri obtožnici, dočim je branilec točko za točko pobijal navode obtožnice in poudarjal, da opustitev knjiženja v glavno blagajniško knjigo ne more predstavljati kaznivega dejanja, ker so vse postavke pravilno vnešene v stranske blagajniške knjige in blagajniške priloge.

Po kratkem posvetovanju senata je predsednik objavil sodbo, da se župan Križnar v smislu § 280. k. p. oprosti od obtožbe, da bi zagrešil inkriminirana kazniva dejanja utaje občinske imovine in potvorbe uradnih listin.

Vsi, ki poštenjaka Križnarja poznajo in vedo ceniti njegov značaj, so tega pravoreka z nami vred odkrito veseli.

Kmetje brez zemlje

Domala po vseh evropskih državah je klic po zemlji med poglavitnimi zahtevami delovnih kmetiskih množic. Za ta klic so marsikje še gluhi, vendar ga bodo morali prej ali slej vodilni moške upoštevati.

Zanimiv je v tem oziru pogled v Italijo. Pri zadnjem ljudskem štetju so našli okrog 42,2 milijona prebivalcev. Od teh je bilo 45%, ki so se bavili s poljedelstvom, kar znaša 18,9 milijonov. Od teh je, kar je značilno, komaj 50%, t. j. 9,5 milijona, ki imajo svojo zemljo, za temi sledijo kmetijski delavci, mezdniki, katerih je 4,9 milijona ali 26% vsega kmetiskega prebivalstva. Kolonov pa je 3,7 milijona ali 20% kmetiskega prebivalstva. V letih 1871. in 1881. je bilo nič manj nego 60% vseh kmetovalcev, ki so bili popolnoma brez zemlje, sedaj je takih baje še 2,84%, kakor ugotavlja Agenzia d'Italia e dell'Impero. Toda po gornji statistiki je teh še vedno okrog 50%.

Podobno je še marsikje in ta rana čaka večjega in odločnega zdravnika.

Vojna tepe kmeta

Vedno in povsod vojno najbolj in najhuje občuti kmet. Tako je tudi v sedanji japonsko-kitajski vojni. Bojišča so daleč proč od japonskega glavnega mesta Tokia. Primerno polepšana poročila v listih seveda zakrivajo resnične dogodke. Japonci so imeli doslej okrog 100.000 mrtvih in težko ranjenih, kar za 13.000.0000 družin, kolikor jih šteje Japonska, ni tako strašno. Tem bolj pa čuti japonsko civilno prebivalstvo vedno bolj naraščajočo bedo. Najhuje je prizadela vojna japonskega kmeta. Pod orožjem je zdaj na Japonskem nad 1.000.000 vojakov in s posadkami v Mandžukuo je pod orožjem 750.000 kmetov. Polovica japonskega prebivalstva pa pripada kmečkemu stanu. Mnogi kmečki sinovi in možje so zaposleni v tovarnah, kjer izdelujejo orožje in strelivo. Posledica tega je, da primanjkuje na kmetih delovnih moči. Draginja narašča, kmetova kupna moč je vedno manjša. Na drugi strani mora pa kmet vedno več plačevati za vojno. Zato ni čuda, da je nezadovoljstvo na kmetih od dne do dne večje.

Posledice vojne v mestih so drugačne. Mnoga podjetja so z njo celo zadovoljna, ker jim prinaša masne dobičke. Zaradi pomanjkanja delovnih moči so tudi mezde zelo visoke. Na drugi strani se je podražilo življenje v mestu v zadnjem letu za 12 odstotkov, tako, da je zdaj za 30 odstotkov dražje, kakor je bilo pred šestimi leti. Nižji in srednji uradniki, intelektualci, torej srednji sloji, čutijo vso težo vojne na svojih ramenih, prav tako kakor kmet, če ne še bolj. Vojni dobičkarji si pa manejo roke in pohajajo žepa. Tako je pač vedno in povsod.

Doma in drugod

Narodna skupščina

Do četrtega preteklega tedna je trajala načelna razprava o novem državnem proračunu. V imenu kr. vlade sta odgovarjala na kritiko opozicijskih govornikov ministra gg. Dragiša Cvetković in Dušan Letica. Prvi je odgovarjal na političen del kritike, drugi pa na gospodarski finančni del.

V četrtek popoldne je bilo glasovanje v načelu in je glasovalo 96 narodnih poslancev proti in 183 za proračun, ki je bil s tem z večino sprejet.

Značilno je bilo glasovanje nekaterih narodnih poslancev, ki so do sedaj vedno glasovali proti in stali v neizprosnih opoziciji. Tokrat pa so dali svoj glas za predlog proračuna. Med temi poslanci se je zlasti opazilo dva iz Jugoslovanskega kluba, ki mu predseduje dr. Janko Baričević. To sta bila poslanca Milan Banić in dr. Novačan.

Od poslancev, izvoljenih na listi dr. Vl. Mačka, so glasovali proti proračunu Zdravković, Nikolić in Novaković, dr. Dobovišek je bil odsoten za časa glasovanja.

V petek dopoldne je pričela podrobna razprava. Na dnevnem redu je bil proračun vrhovne državne uprave, državni dolgovi, penzije in invalidnine, proračun min. pravde in prosvete.

Debata o proračunu prosvetnega ministrstva je trajala ves dan v ponedeljek in se končala pozno ponoči.

Od slovenskih poslancev so govorili Albin Koman, Rudolf Plesković, Karol Doberšek in dr. Jančič.

Vsi štirje so kritizirali prosvetno politiko v Sloveniji, ki je še vedno naperjena proti nacionalnemu učiteljstvu. Sokolska misel se poskuša izriniti iz šole in sokolski delavci med učiteljstvom so še vedno tarča zagriženih nasprotnikov.

Znani prosvetni referent v min. prosvete Fr. Erjavec je postal šolski nadzornik v ljubljanski okolici.

Stari in izkušeni šolski upravitelji se izmenjavajo, a na njihova mesta se postavljajo mladi, neizkušeni pripravniki. In prejšnji šolski upravitelji so tem podrejeni. S tem trpi ugled in avtoriteta šole. Tako prosvetno politiko ni mogoče vzdržati brez velike škode za narodovo vzgojo.

Poslanec Koman je zahteval tudi več pozornosti in skrbi za šolstvo gluhoneme dece. Kritiziral je centralizacijo prosvetne uprave, zlasti pri izdajanju in tiskanju šolskih knjig.

Kakor poslanec Koman tako je tudi poslanec Plesković obširno govoril o prosvetni politiki dravske banovine in ostro kritiziral njeno prakso.

Pri vrhovni državni upravi je govoril obširno poročevalec manjšine narodni poslanec dr. Ivan Mohorič.

Pri penzijah in invalidninah je govoril Voislav Lazić. Zahteval je revizijo vseh penzionistov. Vsi oni, ki so bili predčasno upokojeni, naj se reaktivirajo. Invalidski zakon naj se čim prej predloži narodni skupščini, oziroma naj se izvoli odbor za proučevanje onega invalidskega zakona, ki ga je začetkom proračunske debate predložila opozicija in zahtevala zanj nujnost, čeprav je vladina večina zahtevano nujnost odklonila.

Pri proračunu ministrstva pravde je govoril dr. Jančič iz Maribora. V svojem govoru je zahteval večje vsote za zgradbo nove hiše v Celju in za popravilo sodnih palač v Mariboru in Ljubljani.

Nova stranka

V Zagrebu se je osnoval pripravljalni odbor iz raznih klerikalnih in frankovskih politikov, ki nameravajo pričeti z organizacijo nove hrvatske politične stranke. Klerikalne in frankovske politične skupine že dolgo časa niso zadovoljne

z zadržanjem dr. Mačka in so ga potom »Hrvaške Stražice« odkrito napadale.

Izgleda, da bodo že pri prihodnjih volitvah te skupine nastopile s posebno kandidatno listo.

Dr. Maček

Beograjski časopisi so objavili vest, da namerava vrniti dr. Vl. Maček obisk voditeljem beograjske združene opozicije sredi marca. Ob tej priliki, da se bo dr. Maček sestal tudi še z nekaterimi drugimi političnimi prvaki v Beogradu.

Predlog za odpravo zemljarine

Nar. posl. dr. Kosta Popović, član kluba JNS, je izjavil v svojem govoru pri načelni proračunski debati, da bo v najkrajšem času pred-

† Dr. Mihael Opeka

V Ljubljani je v nedeljo 27. februarja umrl nagle smrti stolni kanonik dr. Mihael Opeka.

Pokoju je bil vrhniški rojak. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, bogoslovne nauke pa v Rimu. Kaplanoval je nato v Moravčah, kasneje je bil prefekt v ljubljanskem Alojzijevešču, učitelj veronauka na ljubljanski realki, po prevratu je postal kanonik in stolni pridigar ter končno škofijski šolski nadzornik in docent na teološki fakulteti ljubljanske univerze.

Pokoju je že zgodaj začel objavljati svoje pesmi v raznih listih, med drugimi tudi v »Ljubljanskem Zvonu«. Zadnja leta je izšla v knjižni obliki vrsta njegovih pridig, ki veljajo za vzor cerkvenega govorništva, v samostojnih knjigah.

Pokoju dr. Opeka je spadal med tiste duhovnike, ki jim je bila slepa enostranska zagriženost tuja. Njegov vedri značaj in resnična kulturnost sta mu v zvezi s to potezo pridobila ugled in spoštovanje v vseh krogih. Poštenemu duhovniku in odličnemu kulturnemu delavcu ohranimo svetel spomin. Pokoj njegovi blagi duši!

ložil zakonski predlog, po katerem naj bi se oprostil plačevanja zemljiškega davka vsi siromašni kmetje. Slične zakonske določbe so bile sprejete tudi v Rumuniji in v Turčiji. Svojo namero je poslanec Popović utemeljeval z razlogi, ki jih je navedel sam finančni minister pri povečanju letošnjega drž. proračuna za eno milijardo 270 milijonov dinarjev.

Finančni minister je trdil, da je nastopilo tako veliko pobojšanje gospodarskega stanja v naši državi, da so se drž. dohodki brez poviša-

nja davkov povečali za 1270 milijonov dinarjev. Z ozirom na tako veliko povečanje drž. dohodkov ne bo težko oprostiti zemljiškega davka vseh siromašnih kmetov, saj znaša vsa zemljarina komaj 300 milijonov dinarjev.

Odplačevanje obrokov

Nekateri zaščiteni kmetijski dolžniki iz školje-loškega okraja niso še mogli poravnati prvega obroka. Davčna uprava je napovedala takim dolžnikom transferacijo živine in premičnin, ki se bo izvršila 4. t. m. Kmetje so v silnih skrbah, kje naj v tem času dobe potreben denar. Pri prisilnih dražbah se prodajo predmeti globoko pod ceno in je kmet še bolj udarjen. Nekateri si pomagajo z odprodajo posameznih parcel ter s kupnino poravnajo zapadli obrok.

Cenjeni naročniki!

Da ne bo treba ponovnih opominov, prosimo vse cenjene naročnike, ki so prejeli v Kmetiskem listu priložene položnice, da čimprej poravnajo naročnino za tekoče leto. Kdor pa ima kake zaostanke iz lanskega leta, ga naprošamo, da te nakaže istočasno po isti položnici.

Kmetijski dolgovi v statistiki

Vsa plačila kmetijskih dolžnikov so znašala do 23. februarja za prvo in drugo anuiteto 153 milijonov din; od tega odpade 133 milijonov na prvo anuiteto in 20 milijonov na drugo anuiteto, ki je zapadla 1. novembra 1937. Po začasnih obračunih Privilegirane agrarne banke, kjer še ni upoštevan odpis kmetijskih dolgov preko 25.000 dinarjev, bi morali kmetijski dolžniki na račun prve anuitete plačati 217 milijonov din. Dejanjsko plačilo 133 milijonov din predstavlja torej 61,5% izračunane anuitete.

Začasna anuiteta, ki jo mora Privilegirana agrarna banka plačati denarnim zavodom za odstopljene kmetijske dolgove, znaša 128,7 milijona dinarjev. Privilegirana agrarna banka je prejela za prvo anuiteto nekaj več nego mora plačati denarnim zavodom za prvo anuiteto. Pri tem pa je treba upoštevati, da je dolg kmetijskih dolžnikov razdeljen na 12 anuitet, medtem ko mora Privilegirana agrarna banka plačati denarnim zavodom terjatev za odstopljene kmetijske dolgove v 14 letnih obrokih.

Od začasne anuitete 128,7 milijona din, ki je priznana denarnim zavodom, so denarni zavodi do 23. februarja dvignili 86,5 milijona din; denarnim zavodom s področja beograjske centralne je priznano 60,9 milijona din, izplačano pa 50,3 milijona din, zavodom s področja zagrebške podružnice je priznano 27,4, izplačano pa 18,0 milijona din, zavodom s področja ljubljanske podružnice je priznano 24,4, izplačano pa 23,2 milijona din, zavodom s področja sarajevske podružnice pa je priznano 15,8 in izplačano 9,7 milijona dinarjev. Kakor kažejo gornje številke, so denarni zavodi s področja ljubljanske hranilnice najbolj pohiteli, da dvignejo pri Privilegirani agrarni banki anuiteto in so dvignili že 95% priznane anuitete, medtem ko znaša izplačilo na področju beograjske centralne 85%, na področju zagrebške podružnice 66% in na področju sarajevske podružnice 61%. Iz tega se da sklepati, da denarni zavodi v Sloveniji najbolj potrebujejo gotovino.

V tej zvezi so zanimivi tudi podatki o izdanih 3% obveznicah za likvidacijo kmetijskih dolgov. Teh obveznic je bilo zaenkrat dodeljeno denarnim zavodom za nominalnih 278,8 milijona dinarjev; do 23. februarja pa je bilo denarnim zavodom izročeno za 193,2 milijona din obveznic. Tudi pri teh obveznicah vidimo, da so denarni zavodi v Sloveniji zelo pohiteli, da jih dvignejo, kajti od priznanih 50,5 milijona din obveznic so denarni zavodi v Sloveniji dvignili za 45,7 milijona din obveznic.

Kaj se godi po svetu

Nemško-avstrijsko zblizanje

je še vedno v ospredju vsega evropskega političnega zanimanja. Prvotna vznemirjenost se je sicer poglobila, ni pa mogoče reči, da bi se bilo medtem zjasnilo evropsko politično nebo.

Nemci so zdaj prišli čisto odkrito na dan z barvo, da tiči za vsemi njihovimi prizadevanji še vedno nepremagljiv

klic po kolonijah

in kolonialni posesti, brez katere ni mogoča niti nemška industrija, celo pa ne vojna industrija. Glede tega piše nedavno ugledna nemška revija popolnoma odkrito takole: »Nobeden ne more zanikati, da obstoja med razgovori v Berchtesgaden (Hitler-Schuschnigg), kjer je

ray med drugim tudi tole: »Ako Nemčija uresniči svojo zamisel o srednjeevropskem bloku pod nemškim nadzorstvom in vodstvom, je naša usoda zapečaten. Če bi morali mobilizirati, da branimo Avstrijo ali Češkoslovaško, bi ne mobilizirali za ti dve državi. Ampak za našo lastno domovino. Kajti na obalah Donave bo padla odločitev o Franciji.«

Toliko več poudarka in teže daje takim izjavam klic samega francoskega zunanjega ministra Delbosa, ki je dejal, da bo svet v primeru potrebe za obrambo našel na Francoskem eno samo stranko, namreč — Francijo!

Po vsem tem lahko razumemo, čemu je avstrijski kancelar toliko časa čakal z besedo. Končno je spregovoril in povedal, da si kljub pomirjenju z Nemčijo ne da kratiti avstrijske samostojnosti in neodvisnosti.

Njegov govor je bil prijazno sprejet na Dunaju, pa tudi na Češkoslovaškem in Poljskem, kjer so bili najbolj vznemirjeni zaradi nemških namer in izjav.

Razburjenje v Gradcu

V Gradcu, ki je močno nacistično navdahnjen, so avstrijski hitlerjevci pripravljali velike demonstracije in hkratu pohod iz vse Srednje Štajerske na Gradec. Manifestantom je hotel govoriti sam notranji minister Seyss-Inquart, v zadnjem trenutku pa je Schuschnigg vse to prepovedal, v Gradec pa poslal režimu zveste čete z Dunaja, tanke in bombna letala. Notranji minister je moral ostati lepo na Dunaju, graški nacisti pa so tudi morali lepo doma hladiti svoje vroče glave.

V Moskvi

se je danes začela pred velikim vojaškim sodiščem razprava proti Buharinu, Rikovu, Jagodi, Krestinskemu, Rakovskemu, Rosenholzu, Ivanovu in drugim bivšim visokim uradnikom sovjetskega režima. Dolže jih, da so organizirali tero-

Neville Chamberlain, angleški ministrski predsednik, ki je zrušil zunanega ministra Edena.

ristične zločine in pripravljali odeepitev Ukrajine, srednje Azije, Georgije, Azerbejdžana, Armenije in Vladivostoka od Sovjetske Rusije. Med obtoženimi so tudi 4 profesorji medicine Revín, Pletnev, Kazakov in Maksimov. Dolže jih, da so oni zastupili znanega pisatelja Maksima Gorkega, Dzerdzinskega, predhodnika Jagode v vodstvu GPU in Knjikiševa, voditelja načrtnega gospodarstva. Vsi obtoženi so bili člani trokiističnih, buharinističnih in menjševskih organizacij. Tokrat bo sedlo na zatožno klop 22 oseb. Med obtoženci bo prvič sedaj tudi sam Trockij, ki ga dolže, da je bil v zvezi s tujimi agenti celo

v letih 1921. in 1922., ko je bil poveljnik vse rdeče vojske. Obtožnica pravi, da je on pripravljaval umor Lenina, Stalina in Sverdlova. Razprava bo javna.

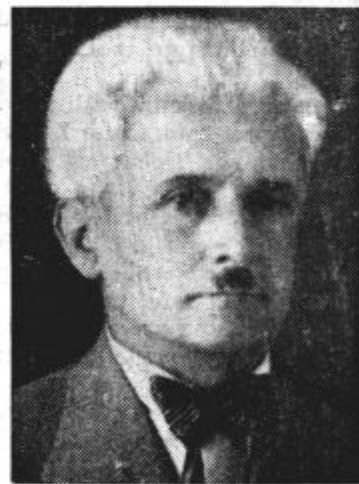
V Španiji

se še vedno nadaljujejo boji za Teruel, ki so ga republikanci izpraznili.

Poveljnik 46. divizije, ki je branil mesto in ki je varoval umik republikanskih čet, je dobil nalog, naj še v teku večera izprazni mesto, ki je bilo malone že docela obkoljeno. Poveljniku se je posrečilo zapustiti mesto, ne da bi pustil v njem kakršno koli orožje. Umik je potekel v popolnem redu.

Demonstracija Zedinjenih držav

Amerika nič kaj prijazno ne gleda japonskih vojnih podvigov. Kot izraz tega ameriške-

Novi direktor ljubljanske železniške direkcije dr. Fran Bončina.

ga razpoloženja je vodstvo ameriške vojne mornarice v Washingtonu odredilo, da se imajo vršiti velike pomorske vaje ameriške mornarice v Tihem oceanu. Vežb se bo udeležilo po dosedanjih dispozicijah 150 vojnih ladij s 55 tisoč mornarji in pet sto letal. To bodo največji manevri ameriške mornarice pred nosom Japonske. Vode, v katerih bodo pomorske vežbe, segajo od nabrežja ameriške Unije do Havajskega otočja in od Midvajskih otokov na jugu Aljaške do Aleutov in Filipinov.

Pri tem bodo imeli Japonci vsekakor dovolj prilike, da bodo razmišljali o ameriški pomorski sili in posledicah, ki lahko nastanejo, če te sile stopijo na plan.

Silna neurja v Ameriki

Medtem ko imamo pri nas lepe dneve, v katerih že slutimo bližnjo pomlad, prihajajo iz Amerike poročila o silnih neurjih in poplavih. Tako so v mestu Rio de Janeiro pred kratkim doživeli največje neurje, kar jih pomnijo zadnjih 20 let. Med gromom in bliskom je bilo kakor iz škafa. Kmalu so bili celi mestni okraj poplavljeni. Porušenihi je mnogo hiš in tudi število smrtnih žrtev je veliko, še več pa je ljudi, ki so nevarno ranjeni. Mesto je čisto odrezano od sveta, ker so vse prometne zveze porušene.

Tudi v južni Kaliforniji je divjal strahovit orkan, ki je opustošil cele pokrajine v dolžini 300 km in v širini 30 do 50 km. Škode je za milijone. Vihar je porušil mnogo hiš. Število smrtnih žrtev še ni znano, po splošni ceni pa je zelo visoko, ker je orkan nastal docela nenadoma. Najhuje so bili prizadeti avtomobilisti, ki jih je orkan zajel na odprtem terenu. Za orkanom je nastala silna ploha, zaradi katere so vse reke prestopile bregove in poplavlile prostrana ozemlja.

Ivan Arko

V Ribnici je omahnil smrti v naročje v petek 25. februarja posojilniški tajnik v pokoju Janez Arko, mož, ki je vse svoje sposobnosti in delovne sile posvetil za splošni napredek in vsestranski dvig ribniške občine.

Pokojni se je po dovršeni nižji gimnaziji v Ljubljani hotel posvetiti trgovskemu poklicu, vendar so ga pregovorili, da je ostal pri vojakih kot računski podčastnik. Po doslužnih letih je prevzel takoj l. 1910. tajniško mesto ribniške Posojilnice.

Dolgih 32 let svojega delovnega življenja je posvetil napredku in razvoju tega pomembnega domačega denarnega zavoda in preko njega dvigu vse Dolenjske. Stavba Meščanke šole in Sokolskega doma v Ribnici sta ponosni priči tega uspešnega dela.

Pokojni je bil dolgo vrsto let vzoren, značajan in vesten občinski odbornik, član raznih naprednih in narodnih društev, med tem tudi član načelstva Zveze slovenskih zadrug, vedno in povsod pa globoko socialno čuteč človek in kremenit značaj.

Številna dela in pokojnikove javne zasluge so dobile tudi vnanje priznanje s tem, da je bil pokojni Arko odlikovan l. 1928. z redom sv. Save. S svojim požrtvovalnim delom si je pokojnik postavil najlepši spomenik, ki trajno ostane njemu samemu v čast, rodovom za njim pa v čvrsto bodrilo. Naj bo pokojnemu prijeten večni sen! Ko izražamo iskreno sožalje njegovim žalujočim, vemo, da nam trajno ostane v sreih na pokojnika svetel najlepši spomin!

Nemčija dokazala na udaren način, da ona vodi tako na gospodarskem, kakor na političnem polju, in nemškimi kolonialnimi zahtevami zelo tesna notranja zveza. Počasi vendarle postaja jasno, da je razčiščenje srednjeevropskega položaja s tem, da se tjakaj osredotočijo vse nemške sile, edini odskočni temelj za uspešno borbo za kolonije.

Bolj jasne besede ni mogoče zahtevati. Vse resnosti tako nastalega položaja se v polni meri zavedajo tudi Francozi in je v parlamentu med drugim izjavil desničarski poslanec Ybernega-

Mladina na vasi

Prosvetno delo kmetijske mladine

Napredek naše vasi v širšem smislu ni mogoč, če v tem stremjenju ne podpira moškega tudi njegova življenjska družica — žena.

Do nedavnega je bil pri nas položaj kmetijske žene in dekleta prav malo zavidanja vreden. Bili sta obsojeni samo v delo in skrb, pravice pa nista imeli nobene.

Žal, ne moremo reči, da bi bilo danes kaj dosti drugače, razveseljivo in vsekakor znamenje napredka pa je že dejstvo, da se je pričela tudi kmetijska ženska mladina organizirati; se dramiti in se z moškimi tovariši složno boriti za pravice, dvig in napredek podeželja. Iz teh deklet rasto narodu žene, ki bodo vsaj deloma kos svojim velikim nalogam.

Zveza kmetijskih fantov in deklet se vedno zaveda, kako velike važnosti je za posameznika in za skupnost čim večja izobrazba in čim širša razgledanost. Kmetijski človek, žal, nima prilike, da bi si v šoli nabral toliko in take izobrazbe, kakor jo življenje z vedno večjo odločnostjo terja od njega. Delo samo in nebroj drugih ovir mu to preprečuje. Zato pa skrbi in mora skrbeti vsaka resnična kmetijska organizacija za kar največjo izobrazbo svojih članov.

To nalogo vrše društva in podobori naše kmetijsko-mladinske organizacije že vrsto let z najlepšimi uspehi. Tudi ljubljanski podobor ne zaostaja. Kakor smo poročali, je pred kratkim priredil prosvetni tečaj za fante, v času od 24. do 26. februarja pa podoben tečaj za dekleta.

Cas je bil morda že malo požen, vendar se je udeležilo tečaja lepo število deklet, ki so s pridom in zanimanjem sledila predavanjem.

Pododboru je treba izraziti za njegov trud vse priznanje. Tudi tečajnice so bile na mestu, le nekaj bi v interesu še lepših in boljših uspehov želeli. Vsi vodilni krogi organizacije naj bi razmišljali o tem, kako bi bilo mogoče v bodoče take tečaje razširiti na več dni. Vemo sicer, da so z uresničenjem take želje združene mnogotere težave, toda uspeh bi bil po našem mnenju vendar le tolikšen, da bi poplačal ves trud.

Treba je namreč pomisliti, da je prvi dan takega tečaja za udeleženca ali udeleženko skoraj izgubljen. Novo okolje, novi vtisi, razmere, ki jih človek ni vajen, vse to ga nekako zmede in raztrese. Potem pa snov sama! Slediti predavanjem po šest in več ur na dan, to ni zabava, ampak napor. Saj tako delo utruja celo človeka, ki ga je vajen, koliko bolj šele takega, ki mu je novo!

S temi pripombami seveda nečemo zmanjševati pomena in vrednosti dosedanjih tečajev. Vedri in zadovoljni obrazi so nam pričali, da so padale besede na rodovitna tla, kjer bodo kalile in rasle v ponosno, zdravo kmetijsko zavest. In ta nam je danes potrebna kakor žejnemu vodu.

V soboto je bil udeleženkam prirejen prijeten družabni večer, ki je minil v najlepši ubranosti in res tovariški prisrčnosti. Vsi smo želeli, da bi se kmalu spet videli in se pogovorili o svojih vzorih in težavah, o borbah

in uspehih. Čutili smo se kakor ena sama družina v naročju skupne matere, nam vsem enako drage rodne grude.

Bizeljsko

V nedeljo, 20. februarja t. l. smo imeli ustanovni občni zbor Društva kmetijskih fantov in deklet.

Občni zbor je otvoril tovariš Iljaž Stanko. Pozdravil je vse navzoče tovariše in tovarišice, g. dr. Vilimka, posebno pa predsednika Zveze, tovariša Ivana Kronovška. Objasnil je, kaj nas je privedlo do ustanovitve društva. Nato so sledila poročila funkcionarjev pripravljalnega odbora. Iz njih je bilo razvidno, koliko borbe je treba, da smo izvojevali to prepotrebno društvo. Zavedamo pa se, da to, kar se je skovalo v ognju, kar se je porodilo v bolečinah, ostane, raste in mora naprej. Zato ne bomo nikoli omahovali, kadar bo treba delati za blagor in procvit naše vasi.

Burno pozdravljen je nastopil tovariš Ivan Kronovšek. V lepem govoru je očrtal pomen in namen društev in nas je prepričal, da je naša pot prava in da le v kmetijski mladini leži lepša bodočnost vasi.

Po kratkem odmoru je bil izvoljen odbor s tov. Škofom Tonetom na čelu.

Ustanovili smo dramatski odsek, ki ga je že osnoval pripravljalni odbor, in bo 19. t. m. uprizoril igro »Rožmarin«.

Po zaključku smo se razhajali polni moči in zaupanja v sebe. Vemo namreč, da moramo naprej, zavedamo pa se tudi dolžnosti in nalog, katere nam nalaga mladinski pokret. Saj pravo življenje je le v borbi.

Dramlje pri Celju

Kakor vselej, tako smo si tudi zimski delovni načrt primerno razdelili. Dne 26. decembra in 6. januarja je naše Društvo kmetijskih fantov in deklet priredilo igro »Vaska venera«, ki je moralno in tudi finančno dobro uspela. Fantje in dekleta so prav dobro podali svoje vloge, kar so vsestransko pohvalili udeleženci. Tudi proslavo »Matije Gubea« ne bomo izpustili, zato smo se odločili za prireditev iste dne 20. marca. Vsa tovariška sosedna društva prosimo, da na ta dan ne prirejajo svojih prireditev, temveč nas v polnem številu obiščejo. Upamo, da bo naš predlog in povabilo na proslavo velikega borca za kmetijske pravice tudi docela uresničen.

Kaj pa igra? Postni čas je, zato ne bo napčno, če se pripravimo in pričnemo z vajami ter naše Drameljčane in sosedne tovariše po Veliki noči povabimo v Dramlje na igro, ki bo v zvezi s pevskim koncertom. To pot hočejo tudi naši fantje, člani pevskega odseka podati venček narodnih pesmi.

Te dni se je poročil naš tovariš Jakob Zabukovšek z gospodično Micko Grabler. Bil je član našega društva od leta 1928. Od leta 1934. pa blagajnik. Dragi tovariši! Deset let si bil

PRI KAŠLJU
in
HRIPAVOSTI

Tussipect
„Beiersdorf“

okusno sredstvo
proti kašlju.
Dobiva se v vseh
lekarnah.
Velika steklenica
Din 40—
Mala steklenica
Din 25—

Odobr. Min. soc. pol. in nar. zdr. S. Br. 26853/21. X. 1937.

najboljši sodelavec našega Društva kmetijskih fantov in deklet. Danes pa, ko nas kot fant zapuščaš, Ti želimo kar največ sreče in zadovoljstva v novem življenju ter upamo, da nam boš tudi v bodoče naklonjen!

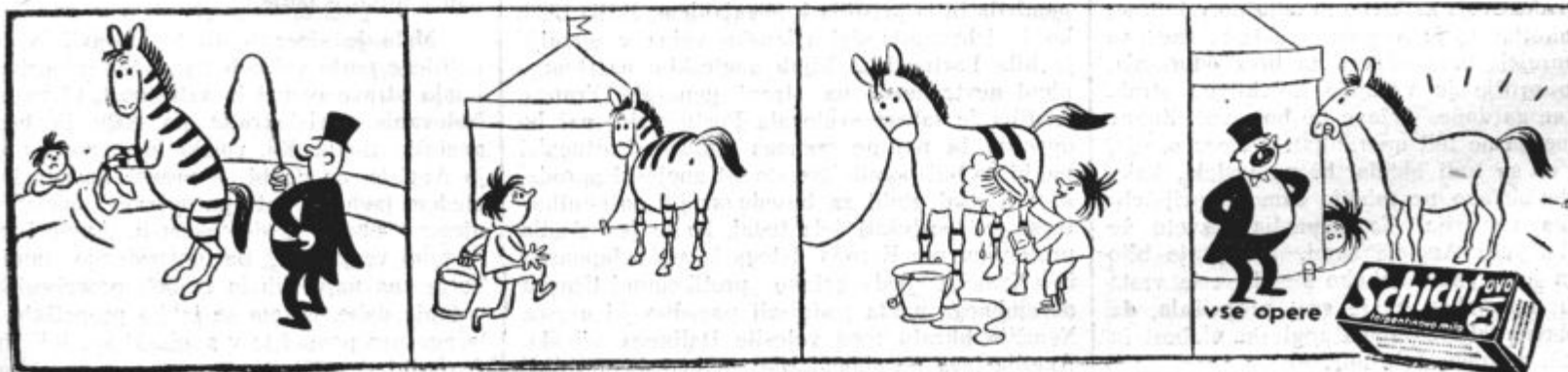
Skoče pri Mariboru

Redni občni zbor našega Društva kmetijskih fantov in deklet smo imeli v nedeljo 13. februarja t. l., ki je bil živ izraz našega delovanja s ciljem, povezati kmetijsko mladino v trdno celoto in ji nuditi vse potrebno za njen kulturni napredek. Mesto zadržanega zastopnika mariborskega okrožja je poročal tov. Plumbergar. Pri tajnih volitvah smo izvolili sledeči odbor, ki ga tvorijo tovariši: Franjo Vohl, predsednik, Tonček Kirtiš, podpredsednik, Jože Pečovnik, tajnik, Magda Pečovnik, namestnica, Tonček Vuk, blagajnik, Vera Kirtiš, namestnica. V odboru pa so: Jože Maglica, Ivo Avguštin, Anica Kirtiš, Hinko Vuk; nadzornika: Jože Ajdič in Ivo Vuk. Od novoizvoljenega odbora pričakujemo še živahnejšega prosvetnega delovanja.

Šinkov turn

Naše Društvo kmetijskih fantov in deklet prav marljivo deluje. V nedeljo 13. februarja t. l. je priredilo igro »Detektiv Megla«, ki je za naše razmere precej težka.

V nedeljo, dne 20. februarja pa smo imeli 6. redni občni zbor našega društva. Po izčrpnih poročilih društvenih funkcionarjev smo si izvolili nov odbor in za predsednika tov. Viktorja Kristana, za podpredsednika pa tov. Franca Konciljo. Med drugimi smo sklenili, da bomo v letošnjem letu priredili igro, tekmo kosev, kolesarsko dirko in več izletov. Občni zbor je trajal 3 ure in smo v največji živahnosti obdelali vse društvene zadeve, ki se tičejo našega bodočega dela.

Muhaber pri Novem mestu

Prvi redni občni zbor tukajšnjega Društva kmetijskih fantov in deklet se bo vršil v nedeljo, dne 6. marca t. l. ob 2. uri popoldne pri tov. Francu Potočarju na Muhaberu. Vse fante in dekleta vabimo k polnoštevilni udeležbi!

Mlatič

Velika pridobitev

»Slovenec triumfira, da si je vladna večina obogatila povečanje glasov za proračun z nekaterimi jako uglednimi imeni iz opozicije. Posebno se veseli gospodov Baniča in dr. Antona Novačana.

Presneto, da je res, da so vzroki veselja močno utemeljeni. Po mojem mišljenju je to večja pridobitev nego je bila ob času dr. Semrova, Rudolfa Pevea in drugih blagovozvočnih imen.

Molitve za generala Franca

»Branik«, neodvisno glasilo svojih številnih mladih prijateljev prinaša v štev. 3. z dne 25. februarja 1938 na drugi strani v četrtem stolpcu sledečo, španjolskemu generalu Francu posvečeno molitev, ki se glasi brez kakršnih koli mojih ocvirkov takole:

»V vseh sinagogah španskega Maroka je bila uvedena za generala Franca molitev, ki glasi: »Gospod, ki rešuje kralje, ki podeljuje knezom moč in čigar država je večna, Gospod, ki je rešil svojega slugo Davida nevarnega meča, ki je morju odpiral poti, ki je divjim vodam našel smeri, naj se blagoslovi, štiti, ohrani in poviša in poveča naj svojo slavo: Razsvetli in vodi naj k cilju njegovo ekscelenco gospoda Franca, šefa španske države. Kralj kraljev naj ga štiti s svojo širokogrudnostjo, podeli naj mu dolgo življenje in reši naj ga vseh težav in nevarnosti. Kralj kraljev naj ga okraši s slavo in poveča zvezdo njegove usode, naj mu podaljša življenje v času njegove vlade.

Kralj Kraljev! Bodi milostljiv njemu, njegovim ministrom in svetovalcem, da bodo z našimi somišljeniki dobri. Naj se rešijo Johude, naj Izrael mirno živi in Odrešenik naj pride v Sion. To bodi Tvoja volja, amen.«

Oh zdaj gremo

Veselo zgodbo doživlja Tržišče na Dolenjskem. Saj veste, da se je župan Alojzij Borštner nekam izgubil in sporočil, da ga ne bo več.

Vendar so ga našli v Kostanjevici in je lepo doma, kjer diha blagi dolenjski zrak. Pravijo pa in sem slišal, da je izginilo nekaj drugega, kar nič ne diha in se ni vrnilo z županom.

To so križi, ko je ta reč okrogla in je vsak človek, naj bo nizko ali visoko stoječ ali sedeč, izpostavljen skušnjavam.

Seveda, ker me ni bilo zraven (saj take reči še bolj ponižni ljudje opravljajo brez prič), ne morem natanko reči, kako in za koliko se je vzglednemu županu zamerila domača občina. Ker še ni doslej nikamor poslal nobenega poravka, je pa nemara celo tako, da niti sam ne pozna natančnih števil.

Kar je res, bo že res, samo to ni bilo res, da župana ne bi bilo več nazaj. Pa mi je rekel neki Pavliha, da bi rajši videl, ko bi se ono okroglo vrnilo, kar nič ne diha — pa čeprav brez župana.

Sečanje na sušaškem mostu

Pred nekaj dnevi je imela sušaška obmejna carinska straža na mostu, ki veže Reko s Sušakom zanimiv pa tudi drugače bogat lov. Kakor vsakega dne tako sta prešli tudi 11. t. m. most z Reke na Sušak dve častiti sestri iz reškega samostana »Sacro cuore« in se napotili proti Trsatu. Obe častni sestri sta vsak dan redno prehajali čez most na Trsat, kar ni izzivalo nobenega suma, ker se nahaja na Trsatu znana zaobljubna cerkev Matere Božje, kamor romajo še danes mnogi Rečani, svoj čas pa tudi vsa Reka in Istra. To jutro pa sta obe častni sestri izgledali dežurnemu finančnemu organu od spredaj in od zadaj sumljivo debeli. Finančar ju je dal preiskati in na veliko presenečenje dežurnih organov so našli v častiti redovniški obleki obeh sester celo

»Naš čaj«

mešanica domačih čajnih rastlin!

Najboljši nadomestek za inozemske čaje!

Po odobrenju ministrstva socialne politike in narodnega zdravja v Beogradu z dne 11. maja 1935. S. br. 14.004

Naprodaj pri:

Kmetijski družbi r. z. z. o. z.
v Ljubljani

skladišče cigarétnega papirja, tobaka tujega izvora in več steklenic likerja, na kar je seveda odrejena visoka carina. Obe častiti sestri sta bili prepeljani seveda na glavno carinarnico, kjer sta položili kavčijo 11.500 din, kolikor znaša globa, nakar sta bili izpuščeni na prosto.

Ob beglah

Jeseniški zelenec, ki bi rad zmeraj in povsod na konju jahal, pravi z neko čudno negotovostjo, da »po mnogih letih bolehavosti in gospodarskega propadanja se vendar pričinja svitati, vrača se zdravje. Kakor bolnik po težki bolezni polagoma prihaja nazaj k starim močem, tako tudi naše zanemarjeno denarno gospodarstvo po malem ozdravlja od prizadetih udarcev.«

Res je zelenec — ali jaz bom bergle za vsak slučaj za vrata spravil — saj veš, kaj človeka, če ima sladkorno, lahko doleti.

Zdava kritika

»Hrvatski dnevnik« z vso vehemenco zavrača očitke, da napadajo nekateri poslanci hrvatske škofo in duhovnike z letaki in na javnih zborovanjih. »Hrvatski dnevnik« opozarja, da mora, samo ob sebi umevno, tudi duhovnik biti pripravljen na zdravo kritiko, če se prične vtikati v politiko in javne posle: »Duhovščina se ne sme razburjati zaradi kritike političnega delovanja tega ali onega duhovnika in je ne sme označevati kot kritiko vsega duhovniškega stanu. Hrvatski narodni zastopniki niso nikoli napadali v svojih govorih duhovščino kot celoto ali celo hrvatski episkopat. Kdor nesebično služi narodu, tega nihče ne napada, posebno če je res samo »navaden bojevnik v narodnem pokretu«.

Domači dogodki

× V Mostarju je pred kratkim neka Izeta Manjgo v tamkajšnji bolnici rodila otroka z dvema glavama.

× V Ljubljani zadnja leta zavoljo vedno hujših gospodarskih razmer močno narašča število samomorov. Tako je lansko leto 39 ljudi prostovoljno odšlo iz življenja. Med temi se jih je 19 obesilo, 4 so se zastrupili, 3 ustrelili, ostali pa so si na druge načine pomagali na oni svet. Smrtnih nezgod je bilo lani 32, med njimi 5 prometnih nesreč, 3 utopitve in 1 smrtna nezgoda z elektriko.

V evropskem vrtincu

Nepričakovano, čeprav morda dolgo pripravljano in bržkone celo natanko preračunano preobrat v zunanji politiki Anglije, ki bo verjetno nastal z odstopom dosedanjega zunanjega ministra Edena, je tudi med nami dvignil zanimanje za Anglijo in njene mreže in probleme. Zato priobčujemo članek iz uglednega pariškega lista »La Revue Universelle«, ki ga je napisal P. A. Cousteau.

— Se vsi živo pomnimo čas, ko je bilo dovolj, da Anglija, kadar je prišlo do nesporazuma med njo in kako drugo državo, pošlje v njene vode kako svojo križarko in odločno vzklikne: »Ne!« Kakor hitro je Anglija izrekla ta »ne«, so ga vsi sprejeli brez odpora in brez odlašanja. Angleško orožje je vzbujalo kolektiven strah. Medtem se ga danes države ne boje več. Znano je, da Anglija ne želi uporabljati svojega orožja, toda ko bi ga tudi hotela, bi ne vedela, kako naj to stori. Tako ne mislijo samo neprijatelji angleškega imperija. To ponavljajo svetu že dvajset let tudi Angleži sami. Skrajša je bilo videti, da je to samo nekako slepilo, cela vrsta političnih neuspehov pa je svet prepričala, da je to globoko zakoreninjena angleška slabost in da Angleži resnično žele mir.

Poglejmo samo potek dogodkov: Leta 1935. je Italija napadla Abesinijo. S tem je poteptala pogodbe in ogrožala Indijo. Anglija je tedaj rekla »ne« in poslala v Sredozemsko morje svojo sredozemsko mornarico. Italija pa jo je prezirala in se dokopala do Abesinije. Leta 1936. je Hitler ponovno zavzel Porenje — to novo angleško mejo, kakor je rekel Baldwin in kakor so za njim ponavljali vsi veliki angleški ljudje. Kršitev lokarnskega pakta se je v enaki meri tikal Anglije kakor Francije. Morda bi se bila tedaj Francija spustila v vojno, da je ni Anglija pomirila in jo prisilila k pogajanjem. Julija 1936. ko je izbruhnila državljanska vojna v Španiji, je bila Portugalska kljub angleškim načrtom o njeni nevtralnosti na strani generala Franca. Anglija je takrat svetovala Portugalski, naj bo opreznna in naj ne pomaga Francu. Portugalci pa, ki so bili polnih dve sto let angleški oprede, so bili zdaj gluhi za besede svojih zaščitnikov in so jeli poslušati šele tedaj, ko se je oglasila proti njim vsa Evropa. Istega leta sta Japonska in Nemčija pod krinko protikomunističnega obrambnega pakta podpisali pogodbo, ki uvršča Nemčijo hkratu med velesile Daljnega vzhoda. Anglija tega po nobeni ceni ni marala dovoliti.

Japonsko je smatrala vsaj za svojega učenca, če že ne za opredo, in je uporabila ves svoj mednarodni politični vpliv, da bi preprečila podpis takega pakta. Bilo je še več drugih dogodkov. Anglija je prosila Nemčijo, naj se vrne v Društvo narodov, ta pa je to odločno odklonila. Z »gospodskim sporazumom« je Anglija hotela Italiji ubraniti pošiljanje vojakov v Španijo. Vzdrževanje celotne španske obale pa so uporniška letala bombardirala angleške ladje. Anglija je tarnala, vzdihovala in pošiljala note, storila pa ni nobenega koraka. Da je bila tragikomedija popolna, so Nemci, ki nikdar niso veljali za gospodarje morja, bombardirali Almerijo, ko je ta prvič napadla njihove ladje.

Malo je sicer ljudi, ki upravljajo zunanje politične posle velikobritanskega imperija, ti pa imajo zdravo pamet in vztrajnost, ki zasluži občudovanje. Aristokracije po rodu in bogastvu, angleški finančniki, vojak in pomorci upravljajo Anglijo, ne da bi se preveč izpostavljali pogledom javnosti, zato pa puščajo človeku z ulice njegovo utvaro o demokraciji. Angleži namreč iskreno verjamejo, da gospodarijo sami sebi. To je ena največjih in najbolj posrečenih utvar sedanje dobe. O tem se lahko prepričate, če se le eno uro pomudite v angleški spodnji zbornici (narodni skupščini). (Dalje)

× V Barbatskem kanalu pri Sušaku je pred kratkim utonilo šest ribičev. Pluli so skozi Barbatski kanal s svojo jadrnico, ki se je iz neznanega vzroka prevrnila in so vsi ribiči utonili.

× Iz Maribora se te dni pribežali v Split trije mladi ljudje, dijaka Ivan Verdič in Silvo Hrast ter ključavničarski vajenec Lojzek Smodek. Hoteli so se skrivaj vkrcati na kako ladjo in odpluti v široki svet, namera pa se jim je izjalovila in so vsi trije že zopet v Mariboru.

× Na otoku Visu so rudarski strokovnjaki ugotovili bakreno rudno. Zdaj raziskujejo, če je rude toliko, da bi se izplačalo izkoriščanje.

× Zlato jabelko se imenuje najnovejša knjiga tudi našemu podeželju znanega in priljubljenega pesnika in pisatelja Fl. Golarja. Knjigo izda Založba Slovenska knjiga v Kamniku, ki je pravkar začela izdajati zanimivo mesečno revijo »Slovenska knjiga«. List sam stane za vse leto samo din 40— in ga toplo priporočamo. Glede knjig, ki jih daje založništvo po zmernih cenah in zelo ugodnih pogojih, naj zahtevajo interesentje prospekte, ki jih založništvo pošlje brezplačno. Zadoštuje dopisnica. Nasloviti na: Slovenska knjiga, Kamnik.

× V Sarajevu je sklenila uvesti železniška direkcija posebne hladilne vagone, ki bodo priklopljeni brzovlakom. S temi vagoni bodo prevažali morske ribe v Sarajevo in Beograd, iz Sarajeva pa meso v Dubrovnik.

× V Spodnjih Jelenjih je pred kratkim neka 39letna posestnikova hči zgodaj zjutraj v gozdu povila otroka, ki ga je takoj zakopala. Stvar je prišla na dan in je komisija ugotovila, da je bil otrok ob rojstvu živ. Nesrečna mati, ki se ni dovolj varovala, je izgubila toliko krvi, da je zdaj tudi njeno življenje v nevarnosti. Pravi, da je otrok prišel mrtev na svet. Ozadje te žalostne igre skuša ugotoviti sodna komisija, ki je odkopala otrokovo trupelce.

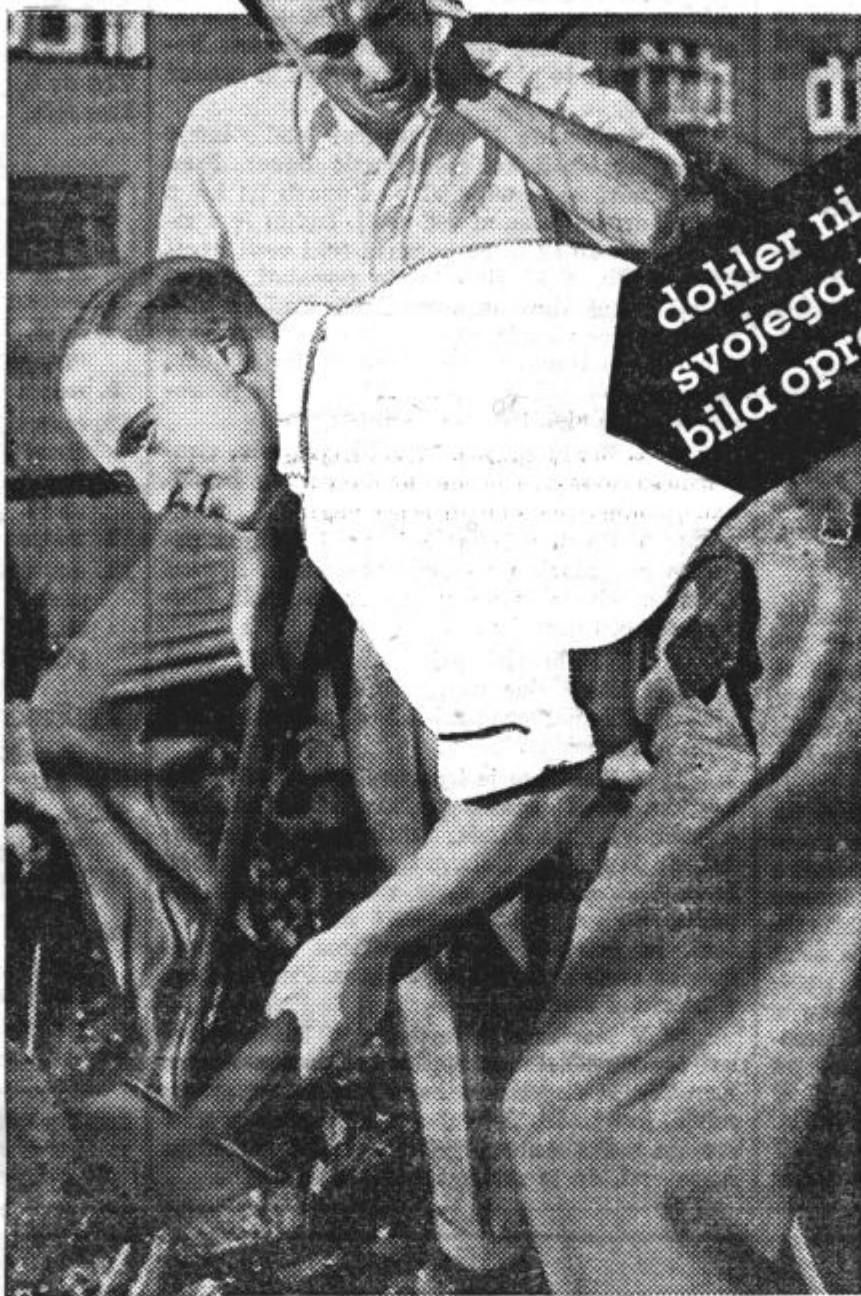
× Nove sejme je banska uprava dovolila na Krškem polju v Velikem Podlogu. Prebivalci so sprejeli vest z zadovoljstvom in bodo popravili ceste ter olepšali vas, da bodo sejmarji in kupci rajši prihajali v Veliki Podlog.

× V Ljubljani je v soboto za vedno zatisnil oči major v pokoju g. Franc Rebernak. Pokojni je bil doma iz Gorice pri Oplotnici in se je po končanih študijah posvetil vojaškemu stanu. Po prevratu je bil delj časa poveljnik žrebčarne v Ljubljani in nekaj časa vodja podkovske šole. Bil je zelo zmožen praktični živinozdravnik ter je imel veliko smisla za potrebe našega kmeta. Udeleževal se je tudi v društvenem življenju ter je bil med soustanovitelji »Slovenskega društva za varstvo živali«, pozneje je bil dolga leta njegov predsednik in sedaj častni predsednik. Bodi ohranjen pokojniku blag spomin; žalujočim ostalim naše iskreno sožalje!

× Pri Dobrem Selu (okraj Donji Lapac) so ubili nad 300 kg težkega divjega merjasca.

× V Spodnjih Hočah si je iz obupa zaradi svojega prezadolženega posestva hotela končati življenje 45letna J. R. Obupanka se je obesila.

*Menil je,
da je njegova srajca bela...*

**dokler ni videl srajce
svojega prijatelja, ki je
bila oprana z Radionom!**

Odkod ta razlika med belim in belim? Dokler ni nesnaga temeljito izprana, ostane perilo še vedno sivkasto. Zato naj se pere perilo vedno le z Radionom, ki ne odstranjuje umazanost samo s površine, temveč tudi nesnago, ki je zajedena globoko v tkanini. Radion namreč tvori pri kuhanju milijone drobnih kisikovih mehurčkov, kateri pronicajo skozi tkanino in isto temeljito operejo. Ravno to dejstvo je vzrok Radionove beline!

Schichtov

RADION
VARUJE PERILO

V zadnjem trenutku je njeno dejanje odkril njen sin, prerezal vrv in mater tako rešil smrti. Posestnico so prepeljali v mariborsko bolnico.

× V Priradi pri Osluševih je na tragičen način izgubil življenje komaj 20letni Alojzij Vilčnik. Ko se je peljal z vlakom proti domu, je izmaknil iz lahkomišljenosti sklepnemu sprevodniku signalno platno in razpočnik. Doma je hotel preizkusiti mehanizem njemu neznane priprave, pri čemer je nastala strahovita eksplozija. V hiši so popokale vse šipe, nesrečni Alojzij je obležal v mlaki krvi, materi in nečakinji, ki sta tedaj tudi bili v sobi, pa se ni zgodilo nič. Mladi Vilčnik je kmalu po nesreči v strašnih mukah izdihnil.

× V Sedlašku je na viničariji Mihaela Petroviča pred kratkim nastal požar, ki je poslopje do tal upepelil. Družina viničarja Stefana Gajzerja si je komaj rešila življenje, pogorelo pa ji

je vse imetje. Viničarska družina ima zavoljo požara 2000 din, lastnik Petrovič pa 25.000 din škode.

× Prepoved. Z odlokom notranjega ministra, kakor so ga objavile »Službene novine« 24. februarja, je prepovedano k nam uvažati in razširjati v naši državi praško revijo »Prilomnost«.

× Proračun savske banovine znaša skupno s fondi okrog 240 milijonov dinarjev. Po novem bo tam ukinjen kuluk in uvedena 10 odstotna cestna doklada.

× Lepi dohodki od izvoza jaje in perutnine. Perutninarstvo se zadnja leta v naši državi zelo razvija in tudi v naši zunanji trgovini zavzema lepo mesto. Po uradnih statističnih podatkih so znašali lani dohodki od izvoza perutnine, jaje in perja 218 milijonov 800.000 din.

× V Bitolju so zaradi izkoriščanja mladih deklet zaprli lastnike treh najbolj znanih nočnih lokalov. Nekemu agentu sta padli v roke sestrice Tadičevi iz Niša. Ta ju je prodal v Bitolju. Sestri sta z drugimi sotrpinkami vred zabavali pijane goste in gazda jima je obljubil hrano in stanovanje ter po 5 din zaslužka na dan. Plačal ni niti tega, pač pa trdi, da je moral za obleke svojih »deklet« plačati težke tisočake.

× Neko ribiško ladjo z Raba, v kateri je bilo 5 ribičev, je pred kratkim zajel na morju hud vihar. Orkan je ladjo prevrnil. Iz valov se je rešil samo en ribič, štirje pa so utonili.

× V Črmljenškaku je viničar France Kramberger povabil na kolone svojega svaka Jakoba Holca. Možaka sta se okrog polnoči sporekla in Holc je z nožem zabodel Krambergerja v prsi. Ranjenca so v nevarnem stanju morali prepeljati v ptujsko bolnišnico.

× V Podvincih so pri posestniku Francu Čehu luščili bučnice. Med drugimi je bil tam tudi 20letni Janez Zelenko. Ko se je ponoči skozi gozd vračal domov, ga je nenadoma nekdo obstrelil. Pravijo, da je tu ljubosumje vmes. Zelenko ima prestreljeni obe nogi in so ga morali prepeljati v bolnico.

× V Rimskih toplicah je postal smrtna žrtev železniške nesreče 50leten zvaničnik državnih železnic Franc Jančič. Ko je stopil iz vagona na tir, ga je podrl podse potniški vlak, ki je prav v tem trenutku zdrvel mimo. Jančiča je lokomotiva vlekla nekaj sto metrov s seboj, bil pa je seveda takoj mrtev.

× Vozne olajšave za one, ki potujejo na zdravljenje. Za tuje letoviščarje je ostalo dosedanje načelo, da uživajo ob prihodu in povratku 50% popust in da zadostuje že samo petdnevno bivanje v naši državi, dočim se je zahtevalo zdaj 7 dnevno bivanje. Najdaljši rok je pa ostal kakor doslej 3 mesece. Glede domačinov, potujočih na lečenje, oddih ali počitnice ostane v glavnem vse pri starem, le da ni nobene omejitve glede krajev kamor potujejo, morajo pa ostati v prvem kraju nepretrgoma najmanj 10 dni. Izvzeti so samo posetniki Jadranske obale. V bodoče bo moral potnik, ki bo hotel uživati vozno olajšavo, pri odhodu kupiti vozni listek

najmanj za 200 km. Vozna olajšava velja tudi za domačine tri mesece. Te izpremembe bodo veljale od 1. aprila.

× Blizu Bosanske Rače se je pred kratkim začela tovorna ladja »Morava« sredi Save nenadoma potapljati. Ljudje so se skušali s plavanjem rešiti iz objema smrtonosnih valov. Nekaterim se je to posrečilo, pet oseb pa je vendar utonilo.

× V Zemunu je pri tovarni letal »Zmaj« že več let služil kot pilot Pavle Bauer. Pred nekaj dnevi se je odpeljal po Dunavu na lov s svojo jadrnico in se ni več vrnil. Izginil je v viharjni noči, ko se je po nemirni reki vozil nazaj proti domu. Neki ribiči vedo povedati, da so slišali takrat klice na pomoč, pomagati pa niso mogli zaradi viharja in goste megle. Zdaj so v grmovju ob Dunavu našli jadrnico Pavla Bauera in po tej najdbi se da sklepati, da je nesrečni pilot utonil.

× V Brodu se bavi tvornica vagonov, strojev in mostov z načrtom, da bi pričela izdelovati bicikle.

× V Pivoli pri Hočah je pred kratkim pogorelo gospodarsko poslopje posestniku Francu Lobniku. Živino in nekaj strojev so rešili. Škode je 20.000 dinarjev.

× V Dubravici pri Skradinu sta pred kratkim istega dne umrla 75letni Ivo Cigo in njegova 76letna žena Barica. Mož je umrl zjutraj, žena pa popoldne.

× V Bjelovaru je trgovec Jakob Šterk pred kratkim ponoči zasačil pri svoji ženi mladega trgovca Viktorja Firsta. Šterk je že dolgo vedel, da ima First ljubavno razmerje z njegovo ženo. Večkrat sta se sprla, nekoč pa tudi spopadla. Ko ga je torej ponoči zalotil pri svoji ženi, je potegnil Šterk samokres in ustrelil ljubčka svoje žene trikrat v glavo. First se bori v bolnici s smrtjo.

× V Mariboru je te dni mali kazenski senat obsodil 23letnega viničarjevega sina Alojza Kovačiča iz Coetinev na 4 leta in en mesec robije, ker je 23. decembra lani v prepiru ubil svojega svaka Antona Šafariča. Obtoženec se je zagovarjal, da je svaka zabodel v silobranu.

Živinski sejmi

Na zadnjem sejmu v Ptujju je imela živina tele cene: voli I. vrste 5'30, II. vrste 5, III. vrste 4'50, telice I. vrste 5, II. vrste 4'50, III. vrste 4, krave I. vrste 4'25, II. vrste 3'50, III. vrste 2'75, teleta I. vrste 6, II. vrste 5'50, prašiči špeharji 7'50 do 8, pršutarji 6'50 do 7'25 din za kilogram žive teže.

Sejmi

6. marca: pri Sv. Petru pod Svetimi gorami.
7. marca: v Novem mestu, Ormožu, Veržetu, Murski Soboti.
8. marca: v Kamniku, na Rakeku, v Veliki Loki, Ljutomeru, Ormožu, Mariboru, Pilštanju, Dol. Lendavi.
9. marca: v Celju, Ptujju, Trbovljah.
10. marca: v Škocijanu, Sodražici, na Dolu pri Hrastniku, v Raki, Starem logu, Kapelah pri Brežicah, pri Sv. Jurju na Taboru, v Turnišču.
11. marca: v Gradacu, Mariboru, Slov. Bistrici.
12. marca: na Turjaku, v Dol. Logatecu, Št. Rupertu, Drnovem, Radovljici, Slovenjem Gradcu, Brežicah, Celju, Trbovljah, pri Sv. Juriju pri Celju-trgu.

Važnejša radio predavanja

Ponedeljek, dne 7. marca, 18.00: Krvavitve — 18.20 Slov. narodno kulturni problem — 20.30: Masarykov spominski večer.

Torek, dne 8. marca: 18.40: Racionalizem in judovstvo.

Sreda, dne 9. marca: 18.00: Marec v naravi — 18.40: Zgodovina gorenjskih mest.

Petek, dne 11. marca, 18.00: Modne novosti — 19.50: Izseljeniške zanimivosti.

Sobota, dne 12. marca, 18.40: Socialne pogodbe Jugoslavije — 20.00: O zunanji politiki.

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci! Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajte zaslužka, »Kmetški list«!

Kmetški hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**
 Telefon št. 28-47 Rač. pošt. hran. št. 14.257 Brzjavlj: Kmetškidom
 Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

Nove vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

EKONOM

r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši) Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ječmenj. kašo. Poljske pridelke: krompir, ližol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne »Illovaec, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

**ISKARNA
MERKUR**

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23
TELEFON ŠTEV. 25-52